

Hundarnas lyhördhet och deras stora förmåga att avläsa människors signaler är kärnan i det framgångsrika projektet Hund för alla.

Ledare och deltagare använder samma ord för att beskriva nyttan och glädjen med att jobba med hundar. Närhet, tydlighet och kommunikation.

TEXT: HETTY Rooth FOTO: GUNILLA BERGENDAL

Med hund som lärare

Hur går det när fem kursdeltagare med funktionsnedsättning får låna var sin hund för att träna utomhus tillsammans? När erfarna hundinstruktörer tvingas hitta nya sätt att lära ut för att språket inte alltid räcker?

Det går bra. Med engagemang och oräddhet kan stora saker hända på kort tid. Det storslagna som rymts i ögonblicket då man blir sedd och lyssnad på: då kontakt uppstår.

I drygt två år har projektet Hund för alla drivits av lokala brukshundklubbar i samarbete med kommunernas omsorgsverksamhet. Genom projektet har personer med funktionsnedsättning runt om i landet fått möjlighet att träna utomhus tillsammans med hundar och deras ägare. Målet har varit att öppna dörren för en större delaktighet i föreningslivet.

Nacka Brukshundklubb var den andra klubben i landet som drog igång Hund för alla för ett år sedan.

Projektet drivs som en studiecirkel där varje deltagare får låna en hund under kursens gång. Brukshundsklubbens instruktörer deltar som ledare och alla hundarna är tränade i grundlydnad så att de kan utföra de moment som går igenom under kursen. Övningarna kan handla om att gå fot, ligga kvar, komma på inkallning eller hoppa över hinder.

Projektledaren Gunilla Bergendal i Nacka Brukshundklubb hade från början begränsad erfarenhet av att arbeta

gentemot personer med funktionsnedsättning. Men hon hade en stark övertygelse om djur kan vara utmärkta medhjälpare när det handlar om att skapa kontakt.

– Jag har en bekant som är född med en lätt psykisk funktionsnedsättning, som har hjälpt mig med mina hästar, säger Gunilla. Jag har sett hur kontakten med djuren har utvecklat honom och hur väl hästarna fungerar tillsammans med honom. Den kunskapen hade jag i bakhuvudet när klubben bestämde sig för att prova projektet.

Hundträningen är cirkelns stomme, men precis som i alla folkbildande verksamheter handlar det också om samvaro mellan människor. I det här fallet dessutom mellan människor och hundar.

Många av deltagarna hade problem med att fungera i grupp så när hundägare och hundar skulle väljas till cirkeln handlade det mycket om att skapa en bra grupp där hundägare, hundar och deltagare passade varandra.

– Vi har redan duktiga instruktörer i klubben, så det svåraste var nog att få tag på lämpliga hundar och lämpliga ägare, berättar Gunilla Bergendal. Hundarna måste vara lugna och väldresserade, och får inte skälla, hoppa eller rymma.

Deltagarnas entusiasm är stor, berättar Gunilla. De var så positiva till att vara ute med hundarna att de inte ens ville gå in och fika. ►

Åsa Petterson har lidit av sociala fobier och varit paniskt rädd för djur.

Projektet drivs som en studiecirkel där varje deltagare får låna en hund under kursens gång.

David är en av kursdeltagarna. Han har svårt att prata, svårt att gå och att röra armar och händer. I början behövde han en instruktör som hjälpte till med att ge hunden tecken. Men så småningom klarade han det själv.

” ... att jobba med djur har stärkt min självkänsla. Genom djuren kommer man närmare livet.”

- – Det är inte svårt att se nyttan med verksamheten, säger Gunilla. Deltagarna påverkades så tydligt när de fick umgås med hundar. Det var som om någonting lossnade inom dem när de pratade med hundarna, tog i dem, pussade dem och skrattade tillsammans. Vi kunde ju följa framstegen från gång till gång.

Åsa Pettersson, som deltagit två terminer i projektet, har lidit av sociala fobier och varit paniskt rädd för djur. Idag har djuren genom träning och terapi blivit en viktig del av hennes liv och en betydelsefull friskfaktor.

– Jag har haft jättestora svårigheter i livet med mycket ångest, depressioner och sociala kontaktproblem. Man kan säga att jag har haft ett socialt handikapp. Men att jobba med djur har stärkt min självkänsla. Genom djuren kommer man närmare livet. Djuren lever och dör och man kanske älskar dem. Samtidigt föds det hela tiden nya liv som man kan knyta an till. Den kunskapen har hjälpt mig att förstå att det går att stå ut med de svåra känslorna samtidigt som livet går vidare. Djuren har stärkt mig.

Hund för alla-kursen har varit ett av många steg på vägen för henne. Men ett viktigt steg, inte minst av sociala skäl. På kursen var Åsa tvungen att träffa och umgås med nya människor i en främmande miljö. Ändå framhåller hon kontakten med flat coated retrievern Yipee som kursens stora behållning.

– Yipee och jag fick en relation. Vi gillade varandra, säger hon.

Åsa berättar att hon fick lära sig att vara tydlig och rak i kommunikationen med hundarna och att det var viktigt för henne.

Nu har hon börjat hjälpa till i köket när brukshundklubben har tävlingar och hon kanske ska bli medhjälpare på kommande Hund för alla-kurser.

– Köket har varit roligt. Där har funnits tre hundar

Hund för alla

Projektet Hund för alla startade 2005 och innebär att personer med funktionsnedsättning erbjuds möjlighet att vistas ute i naturen tillsammans med hundar på ett säkert och organiserat sätt. Projektet är upplagt som en studiecirkel där tyngdpunkten ligger på personlig utveckling, social gemenskap och ökad delaktighet i samhälle och föreningsliv.

På de flesta ställen drivs Hund för alla som ett samarbete mellan den lokala brukshundklubben, kommunens omsorg och gruppboenden.

Förutom deltagarna, som alla har någon typ av funktionsnedsättning, deltar personliga assistenter när de behövs, en eller två cirkelledare, en lånehund för varje deltagare och deras ägare vid varje träff.

Verksamheten har utarbetats av Karlsborgs Brukshundklubb i Skaraborg i samarbete med Studieförbundet. Idag finns Hund för alla över hela landet och över 200 ledare har utbildats.

och jag har varit chef över leverpastejen. Då blir man populär.

Hund för alla-kurserna i Nacka kommer att fortsätta under våren. Klubben väntar nu på klartecken från kommunen om att få bygga en ramp och en handikapptoalett för att även kunna ta emot rullstolsburna deltagare.

– Ledare finns, hundar och hundägare finns, så vi är redo för nya deltagare, säger Gunilla Bergendal. Ibland har deltagare uteblivit för att det inte har funnits personliga assistenter, men vi känner ändå att grundinställningen från kommunens sida är positiv. Så vi hoppas verkligen på att kunna utveckla den här verksamheten. Jag tycker att det här är ett av de bästa projekt vi har haft. ■

De bästa resurserna för ett självständigt liv.

För inspiration och information se www.ottobock.se och www.ottobockmagasin.se

Otto Bock
QUALITY FOR LIFE

© 2008 Otto Bock Scandinavia

Fanny älskar livet!

Kimba Spring™ sulky